

SEPA – de 10 ani în Europa

Rodica Tuchilă
Director Executiv ARB

Data de 28 ianuarie 2018 marchează împlinirea a 10 ani de la lansarea primului instrument de plată armonizat la nivel european – SEPA Credit Transfer – moment de referință pentru industria europeană a plăților electronice, proiectul SEPA - Single Euro Payments Area – constituind fundația pentru o nouă eră a plăților în Europa, caracterizată astăzi de plăți instant și ‘open banking’.

SEPA este proiectul de cea mai mare anvergură derulat de industria europeană a plăților, pentru realizarea unei piețe integrate a serviciilor de plăți în euro, prin eliminarea barierelor comerciale, legale și tehnice existente între piețele de plăți naționale din Europa.

După un efort concertat și susținut, început în anul 2002, al industriei europene a plăților - reunită în Consiliul European al Plăților – primul instrument de plată, SEPA Credit Transfer, a fost lansat la 28 ianuarie 2008, în timp ce instrumentele de debitare directă, SEPA Direct Debit Core și Business-to-Business, au fost lansate în noiembrie 2009.

SEPA – unde suntem după 10 ani ?

În anul 2012, prin Regulamentul SEPA, autoritățile europene au stabilit termene clare pentru migrarea la instrumentele de plată SEPA - 1 august 2014 pentru zona euro și 31 octombrie 2016 pentru zona non-euro.

Astăzi, la 10 ani de la lansarea primului instrument de plată SEPA, piața unică a plăților

în euro a devenit o realitate, toate plățile prin transfer credit și debitare directă în euro realizate la nivel național sau transfrontalier fiind realizate în conformitate cu regulile de afaceri și cerințele tehnice definite de standardele SEPA. Printre trăsăturile cele mai importante ale acestor instrumente se numără:

- acoperirea pan-europeană,
- transferul integral al sumei de plată în contul beneficiarului și transparența comisioanelor,
- termene maxime de decontare – o zi lucrătoare pentru transfer credit, două zile lucrătoare pentru plățile periodice prin debitare directă,
- utilizarea codului BIC pentru identificarea unică a băncii, a codului IBAN pentru identificarea unică a contului, precum și a mesajelor de plată în format ISO 2002 XML,
- procesarea complet automatizată prin sisteme de procesare electronice de la inițiatorul plății până la beneficiarul final.

34 de țări, 520 de milioane de cetățeni și mai mult 122 de miliarde de plăți electronice anual – aceasta este zona geografică SEPA, în care cetățenii și companiile pot utiliza aceleași instrumente de plată - transferuri de credit, debitări directe și carduri - atunci când efectuează plăți în euro pe teritoriul Europei, ca și atunci când plătesc în euro în țara lor de origine.

În SEPA este posibilă efectuarea de plăți în euro între orice conturi deschise la bănci din această zonă geografică, cu aceeași ușurință și la același nivel de servicii și securitate cu care acest lucru se poate face în cadrul granițelor naționale.

Pentru companiile europene, standardele comune, decontarea rapidă și prelucrarea simplificată duc la îmbunătățirea fluxurilor de plăți, la reducerea costurilor și facilitează accesul la noi piețe. Mai mult, mediul de afaceri poate beneficia de dezvoltarea la nivelul comunităților naționale a unor produse

inovatoare, bazate pe standardele SEPA, oferite de furnizorii de servicii de plăți.

O noutate a zonei SEPA este posibilitatea de a realiza și colecta plăți prin debitare directă în euro la nivel transfrontalier, prin armonizarea practicilor și adoptarea aceluiași format tehnice la nivelul piețelor naționale.

Cum evoluează piața plăților post-SEPA ?

Crearea SEPA este un proces complex și continuu, obiectivul pe termen lung al programului SEPA fiind stimularea unei zone de plăți electronice, prin utilizarea instrumentelor SEPA exclusiv în format electronic, extinderea ariei de acțiune de la segmentul interbancar la canalele bancă-client și prin procesarea automată integrată a plăților SEPA.

În prezent, piața este preocupată de redefinirea modelelor de afaceri în domeniul plăților, prin noi instrumente de plată, așa cum sunt plățile instant și prin implementarea prevederilor Directivei revizuite a Serviciilor de Plăți (PSD2).

Noua Schemă SEPA Credit Transfer Instant (SCT Inst) pentru plăți în euro a fost lansată la sfârșitul lunii noiembrie 2017. Sistemul de procesare pentru plăți instant în euro a devenit operațional pentru 585 de furnizori de servicii de plată din opt țări europene: Austria, Estonia, Germania, Italia, Letonia, Lituania, Olanda și Spania, la care se vor adăuga în perioada următoare și alte țări din zona SEPA.

Schema permite transferul electronic al banilor - în prezent până la 15.000 de euro – în întreaga Europă, în mai puțin de zece secunde, în orice moment și în orice zi a anului, inclusiv în weekend-uri și sărbători. Persoanele fizice,

Instrumente de
plata
standardizate

Standarde tehnice
si practici comune

Infrastructuri de
procesare

Cadru legal
armonizat

întreprinderile, corporațiile și administrațiile pot efectua și primi transferuri credit instant în euro, atât la nivel național, cât și transfrontalier (începând cu cele opt țări), fondurile fiind disponibile imediat.

Banca Centrală Europeană este și ea preocupată de plățile instant și a inițiat proiectul Target Instant Payment Settlement (TIPS), în timp ce SWIFT a lansat serviciul SWIFTNet Instant, proiectat să funcționeze oriunde în Europa și în întreaga lume, permițând membrilor săi să se conecteze la mecanismele de compensare și decontare a plăților imediate.

Apariția PSD2 - varianta revizuită a primei Directive a Serviciilor de Plată (PSD1) - a fost necesară pentru actualizarea și modernizarea legislației din perspectiva evoluției tehnologiei, pentru a crea o mai mare deschidere, transparență, competitivitate și pentru a stimula inovația în zona serviciilor de plată. PSD2 aduce o serie de noutăți importante în aria serviciilor de plată la nivel european:

PSD2 extinde scopul și aria de acoperire a PSD1 pentru plăți în orice monedă, efectuate în interiorul spațiului economic European, dar și pentru plăți către și din țările din afara Spațiului Economic European - one-leg in sau out - în orice monedă;

PSD2 reglementează noi jucători pe piața plăților: Third Party Providers (TPP), care pot oferi clienților servicii de informații despre

conturi sau pot iniția plăți direct din contul clientului.

Deschiderea băncilor pentru aceste noi servicii - prin intermediul unor interfețe de tip ‘Open API’ către entități externe – va produce modificări substanțiale pentru piață, îmbunătățind în final oferta și serviciile de plăți pentru consumatori.

PSD2 va crește competiția pe piața plăților și va înlesni drumul către „one single banking market”, o piață fără bariere geografice sau de reglementare și care este, de altfel, un obiectiv exprimat la nivelul Uniunii Europene. Pe măsură ce aceste bariere cad, piața bancară va deveni mai eficientă.

PSD2 aduce oportunități pentru bănci, care vor avea posibilitatea să își diversifice serviciile oferite, prin inovare și prin încheierea de parteneriate cu companiile fintech. Băncile și toți prestatorii de servicii de plată vor trebui să adopte măsuri pentru creșterea securității tranzacțiilor online, prin includerea unui protocol mai strict de autentificare a clientului în vederea efectuării plăților.

SEPA în România

Comunitatea bancară din România s-a implicat în proiectul SEPA începând cu luna martie 2007, ca urmare a aderării României la Uniunea Europeană, ARB devenind membră a Consiliului European al Plăților și participând

activ la elaborarea și implementarea standardelor SEPA.

Tot în anul 2007, ARB și-a asumat rolul de organizație suport pentru aderarea la Schemele de plăți SEPA elaborate de Consiliul European al Plăților – National Adherence Support Organization (NASO). În această calitate, Asociația furnizează toate informațiile privind procesul de aderare la Schemele SEPA și asigură asistența necesară privind procesul și aplicațiile de aderare ale băncilor la Schemele de plăți SEPA.

În plus, comunitatea bancară din România a derulat și finalizat cu succes un proiect unic în Uniunea Europeană care a avut ca obiectiv modernizarea fluxurilor interbancare de plăți prin adoptarea standardelor SEPA pentru plățile în lei.

Proiectul a urmărit uniformizarea fluxurilor de plăți în lei, automatizarea și facilitarea schimburilor de informații cu clienții corporatiști, dezvoltarea instrumentului de debitare directă în conformitate cu standardele europene și adoptarea pe scară largă a acestuia, dar și diminuarea presiunii investiționale și operaționale determinate de adoptarea euro.

Nu în ultimul rând, comunitatea bancară din România derulează proiectul de dezvoltare a unei infrastructuri de procesare a plăților instant în lei (SCT Inst RON), pe baza Schemei de plăți pentru plăți instant în euro adoptată la nivel european, aliniindu-se astfel la tendințele europene și globale.